

Protocol: Verlengen en versnellen

In het schoolplan van De Maranatha is de visie op onderwijs beschreven. Een van de pijlers van ons onderwijs is dat we op onze school toewerken naar het optimaal afstemmen van onze lessen op de onderwijsbehoeften van de kinderen.

Visie: Elk kind wordt gezien. Elk kind ontwikkelt anders. Wij willen elk kind ruimte en tijd geven zijn gaven en talenten te ontwikkelen. Wij willen dat ons onderwijs aansluit bij die ontwikkeling. De Maranatha wil kinderen de kans geven om hun eigen mogelijkheden te ontwikkelen, waarbij hoge verwachtingen leidend zijn.

De wet op het Primair Onderwijs gaat uit van een ononderbroken ontwikkeling van iedere leerling. Onderwijs vraagt dus om afstemming op de voortgang in de ontwikkeling van de leerling. In uitzonderlijke gevallen is het daarom soms verstandiger om te kiezen voor verlengen of versnellen.

Op onze school werken we volgens de principes van handelings- en opbrengstgericht werken (HGOW). Hierdoor werken kinderen op het niveau van de groep maar wordt rekening gehouden met individuele onderwijs- en instructiebehoefte.

De inspectie gaat er van uit dat elke school bevordert dat ieder kind 8 jaren basisonderwijs ontvangt. Dit betekent vooral dat voor leerlingen die in september, oktober, november of december 4 jaar worden en instromen op de basisschool, de zogenaamde najaarskinderen, goed bekeken wordt hoe het beste aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften. Deze kinderen zitten óf bijna 3 jaar in groep 1-2 óf ruim 1 ½ jaar. Bij versnelling of verlenging staat het welbevinden van het kind en de doorgaande lijn in de ontwikkeling centraal en niet de kalenderleeftijd. Dit betekent voor onze school dat we leerlingen, die geboren zijn in september tot en met december, opnemen in dit protocol. Omdat de keuze voor versnelling of verlenging verstrekkende gevolgen heeft, willen we deze keuze zorgvuldig tot stand laten komen. Bij het nemen van een dergelijke beslissing zijn de groepsleerkracht, de ouders, de intern begeleider en de leidinggevende betrokken. De leidinggevende heeft de eindverantwoordelijkheid en neemt de eindbeslissing.

Verlengen

Groep 1-2 Verlenging

Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken is gebleken dat verlengen vaak geen rendement op de langere termijn oplevert. Toch kan het soms zinvol zijn om de ontwikkelperiode voor een kind te verlengen. Jonge kinderen hebben soms baat bij een verlenging omdat juist dat het meest passend is bij hun ontwikkeling.

Op de Maranatha wordt een verlenging in overweging genomen wanneer:

1. Een kind onvoldoende resultaten boekt op genormeerde toetsen en een dermate grote achterstand heeft op de leerlijnen en dit niet passend is bij de cognitieve mogelijkheden van een kind.
2. Een verlenging leerwinst op kan leveren; het verwachte uitstroomniveau van het kind daadwerkelijk hoger wordt.
3. Een leerling sociaal emotioneel nog niet groep 3 rijp is en observaties door middel van Zien aanleiding geven tot overweging verlenging.

Binnen onze school gebruiken wij de volgende instrumenten om de ontwikkeling van de kinderen in de kleuterbouw te volgen:

- Leerlijnen Digi Keuzebord

- Leerlijnen Digikeuzebord onderdeel sociaal emotionele ontwikkeling: zelfbeeld, sociaal gedrag, zelfstandigheid, werkhouding en concentratie
- ZIEN (een volgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling)
- Utrechtse Getalbegrip Toets (=UGT)
- Protocol Leesproblemen
- Observaties door de leerkracht

We observeren en beoordelen met bovenstaande instrumenten de ontwikkeling van:

- taal
- voorbereidend lezen
- voorbereidend rekenen
- sociaal emotionele ontwikkeling
- spelontwikkeling
- werkhouding en concentratie
- speel-werkgedrag
- zelfstandigheid en zelfredzaamheid
- ontwikkeling van de motoriek

Stappen in het proces

Stap 1

4- jarige najaarskinderen worden geplaatst in groep 1. Deze kinderen worden nauwgezet gevolgd door de leerkracht.

Stap 2

In november bespreken we met de ouders onze zorgen en twijfels of een leerling door kan naar de volgende groep. Dat geldt voor zowel groep 1 als groep 2 leerlingen.

Stap 3

In februari/ maart vindt naar aanleiding van observaties, de digitale Leerlijnen en gebruik van de UGT overleg plaats tussen de leerkracht en de intern begeleider.

Verlengen groep 1 gebeurt wanneer:

- A. De scores op de observaties op meerdere ontwikkelgebieden matig en/of onvoldoende zijn.
- B. Op grond van de observatie en de resultaten verwacht wordt dat het kind het leerstofaanbod van groep 2 niet aan zal kunnen.
- C. Hierbij zal ook gekeken worden naar de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind n.a.v. de observatie scores in ZIEN en die op de digitale leerlijn.!

Stap 4

Aan het einde van groep 1 is er een volgend beslismoment. Dezelfde criteria als bij stap 3. Een gesprek tussen ouders, leerkracht en intern begeleider over verlengen groep 1 of doorgaan naar groep 2. Van de beslissing en het gesprek wordt een aantekening gemaakt in Parnassys door de intern begeleider.

Stap 5

In groep 2 wordt bepaald of er alsnog verlenging plaatsvindt in januari/ februari.

Verlenging groep 2 gebeurt wanneer:

- A. De scores op de Digitale Leerlijnen op meerdere ontwikkelgebieden matig en/of onvoldoende zijn.
- B. Op grond van de observatiescores in Zien en de scores op de sociaal emotionele problematiek op de digitale leerlijn of de observatie van de leerkracht verwacht wordt dat het kind het leerstofaanbod van groep 3 niet aan zal kunnen.
- C. Op grond van toetsing met UGT of Protocol Leesproblemen die een te grote achterstand signaleert op gecijferd- en geletterdheid.

Stap 6

Er wordt gestreefd om eind april een definitieve beslissing te nemen. Hierbij zijn de leerkracht, de intern begeleider en de ouders betrokken. Van de beslissing en het gesprek worden wederom aantekeningen gemaakt in Parnassys.

In de periode tussen stap 3 en 5 zal er wel een handelingsplan worden opgesteld door de leerkracht in samenwerking met de intern begeleider voor de gebieden die extra ondersteuning vragen.

**Bij elke stap is er een bespreekmoment tussen directie en intern begeleider.
De school neemt ten allen tijde de definitieve beslissing.**

Groep 3 t/m 8 Doublure/Leertijd-verlenging

De doorgaande leerlijn is voor de ontwikkeling van de leerling van belang. De afweging tot doublure heeft gevolgen voor de leerling in meerdere opzichten. Een dergelijke afweging dient zorgvuldig te verlopen. De school laat een leerling doubleren als dat het meest passend is voor de leerling. Dat kan dus ook nog in groep 7 zijn.

Op de Maranatha wordt een doublure in overweging genomen wanneer:

1. Een kind onvoldoende resultaten boekt op genormeerde toetsen en een grote achterstand heeft op de leerlijnen dat niet passend is bij de cognitieve mogelijkheden van een kind.
2. Een verlenging leerwinst op kan leveren; het verwachte uitstroomniveau van het kind daadwerkelijk hoger wordt.
3. Een leerling sociaal emotioneel in observatiescores in ZIEN en op de digitale leerlijn nog niet toe is aan een volgende groep.

Binnen onze school gebruiken wij de volgende instrumenten om de ontwikkeling van de kinderen vanaf groep 3 te volgen:

- LOVS 3.0 CITO
- Methode gebonden toetsen
- ZIEN (een volgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling)
- Observaties door de leerkracht
- Protocol Leesproblemen

Stappen in het proces tot doubleren/Leertijd-verlenging

Stap 1 november/ december

De leerkracht volgt de leerling gedurende het hele leerjaar. Zorg over de ontwikkeling van de leerling wordt besproken met de intern begeleider. Zorg wordt met ouders gedeeld.

Stap 2 januari/ februari

Er wordt naar aanleiding van observaties, de methode gebonden toetsen, het CITO LOVS 3.0 en ZIEN een mogelijke doublure besproken.

Mogelijke doublure gebeurt wanneer:

- A. De scores op de observaties op meerdere ontwikkelgebieden matig en/of onvoldoende zijn.
- B. Op grond van de observatie en de resultaten verwacht wordt dat het kind het leerstofaanbod van het aansluitende leerjaar niet aan zal kunnen.
- C. De sociaal emotionele ontwikkeling van het kind niet passend is.

Er wordt vanaf dit beslismoment met een handelingsplan gewerkt voor de gebieden die een ontwikkelingsachterstand laten zien.

Instanties die de school kunnen adviseren of ondersteunen worden ingeschakeld in overleg met en toestemming door ouders. Hier kunnen we denken aan:

- AED
- AURIS
- Onderwijs & Advies
- Inzet extra ondersteuning Wij de Venen ROUTE 2, 3 en/of route 4

Stap 3

In mei is er een volgend beslismoment. Een gesprek tussen ouders, leerkracht en intern begeleider over doubleren wordt georganiseerd door de intern begeleider. Van de beslissing en het gesprek wordt een aantekening gemaakt in Parnassys door de intern begeleider.

**Bij elke stap is er een besprekmoment tussen directie en intern begeleider.
De school neemt ten allen tijde de uiteindelijke beslissing.**

Versnellen

Soms zijn kinderen op alle gebieden verder dan hun leeftijdsgenoten. Vaak blijkt dit al in groep 1. Zeker de najaarskinderen moeten goed gevolgd worden om te beoordelen of hun kortere leertijd in de kleuterperiode geen belemmering vormt om door te stromen naar groep 3. Deze groep leerlingen zijn hun hele schoolperiode jonge leerlingen in hun jaargroep.

Vanaf groep 3 is er eveneens de mogelijkheid om te versnellen. Die mogelijke versnelling wordt uiterst zorgvuldig besproken en daarvoor is een innige samenwerking tussen school, ouders en andere betrokken partijen uiterst wenselijk.

Versnellen van groep 2- 3

Stap 1 januari/ februari

In groep 2 wordt bepaald of versnelling plaatsvindt wanneer:

- A. De scores op de Digitale Leerlijnen op meerdere ontwikkelgebieden voldoende of ruim voldoende zijn.
- B. Reken- en leesvoorwaarden een ontwikkelingsvoorsprong laten zien.
- C. Op grond van de observatie en de resultaten verwacht wordt dat het kind het leerstofaanbod van groep 3 aan zal kunnen.
- D. Op grond van toetsing met UGT of Protocol Leesproblemen die een voorsprong signaleert op gecijferd- en geletterdheid.
- D. Hierbij zal ook gekeken worden naar de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind n.a.v. de scores in ZIEN!

Stap 2 april/ mei

Er wordt in deze periode gestreefd naar het nemen van een definitieve beslissing. Hierbij zijn de leerkracht, de intern begeleider en de ouders betrokken. Van de beslissing en het gesprek worden aantekeningen gemaakt in Parnassys.

Bij elke stap is er een besprekmoment tussen directie en intern begeleider. De school neemt ten allen tijde de definitieve beslissing.

Versnellen vanaf groep 3 t/m 6

Versnellen is een schoolbeslissing en wordt zorgvuldig overwogen en besproken. Een versnelling willen we ook zo vroeg mogelijk inzetten. Wanneer de school denkt dat een versnelling wenselijk kan zijn voor een leerling, worden de volgende stappen gezet:

Stap 1 december/ januari/ februari

In groep 3-4-5-6 wordt bepaald of versnelling plaatsvindt wanneer:

1. Cognitieve vorderingen en het niveau worden in kaart gebracht door afname CITO LOVS 3.0 toetsen en het mogelijk doortoetsen tot de toets waarop een II score wordt behaald.
2. Mogelijk door gebruik te maken van de Surplus Begaafden signalering Digitale Tekening; geeft aanwijzingen voor onderwijsbehoeften.
3. Leerling is sociaal emotioneel vaardig genoeg om met oudere leerlingen goede contacten te kunnen onderhouden.

Stap 2 februari

Gesprek met de intern begeleider na de CITO afnames van februari.

Punt 1-2 en 3 worden nauwgezet doorgesproken en afspraken over doortoetsen

Stap 3 februari/ maart

Gesprek met leerkracht, ouders, intern begeleider over de mogelijkheid van versnellen.

Stap 4 mei/ juni

Er wordt in deze periode gestreefd naar het nemen van een definitieve beslissing. Hierbij zijn de leerkracht, de intern begeleider en de ouders betrokken. Van de beslissing en het gesprek worden aantekeningen gemaakt in Parnassys.

Bij elke stap is er een besprekmoment tussen directie en intern begeleider.

De school neemt de uiteindelijke definitieve beslissing.